

Βαγγέλης Περάκης
Συντονιστής παγκόσμιου Γεωπάρκου
UNESCO Σητείας
Αναπληρωτής προϊστάμενος Γεωπάρκου
& Αθλητισμού

Ο Γεωτουρισμός και η δυναμική των εναλλακτικών δραστηριοτήτων στο Δήμο Σητείας

Βαγγέλης Περάκης

Σε μια εποχή που ο τουρισμός αναζητά αυθεντικότητα και περιβαλλοντική ευαισθησία, ο κ. **Βαγγέλης Περάκης**, Συντονιστής του Γεωπάρκου Σητείας UNESCO, παρουσίασε με ενάργεια το όραμα και την εφαρμογή του Γεωτουρισμού, αποδεικνύοντας ότι η διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς αποτελεί το ισχυρότερο αναπτυξιακό κεφάλαιο της Ανατολικής Κρήτης.

Ταυτότητα και η Φιλοσοφία του Γεωπάρκου
Το Γεωπάρκο Σητείας, το οποίο από το 2024 περιλαμβάνει ολόκληρο τον Δήμο Σητείας, αποτελεί μέλος του Παγκόσμιου Δικτύου Γεωπάρκων της UNESCO. Η φιλοσοφία του είναι σαφής: ο Γεωτουρισμός και οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού δεν είναι απλώς συμπληρωματικές δράσεις, αλλά το **βασικό κεφάλαιο** για την ανάπτυξη της τοπικής κοινότητας.

Ο κ. Περάκης τόνισε ότι η περιοχή, η οποία ιστορικά υπήρξε η λιγότερο ανεπτυγμένη τουριστικά στην Κρήτη, διαθέτει πλέον ένα **μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα**: ένα καθαρό και αναλλοίωτο φυσικό περιβάλλον. Αυτή η ανέγγιχτη φύση, σε συνδυασμό με τον πλούσιο πολιτισμό και την ιστορία, δίνει το δικαίωμα στη Σητεία να οραματίζεται την ανάπτυξή της μέσω του **Γεωτουρισμού**, ο οποίος ορίζεται ως η μορφή τουρισμού που διατηρεί την τοπική ταυτότητα, ενσωματώνοντας τη γεωλογία, το περιβάλλον, τον πολιτισμό, και κυρίως, την ευημερία των κατοίκων.

Η Γεωκληρονομιά ως Πόλος Έλξης

Το Γεωπάρκο Σητείας είναι ένα «ενεργό γεωλογικό εργαστήριο», με εντυπωσιακά ορεινά τοπία, εκτεταμένες ακτογραμμές, κραστικά φαινόμενα, χαράδρες, και 90 γεωτόπους. Η γεωκληρονομιά της περιοχής είναι παγκόσμιας σημασίας:

- **Απολιθώματα:** Έχουν βρεθεί τα παλαιότερα απολιθώματα σε βαλκανικό επίπεδο, ηλικίας περίπου 350 εκατομμυρίων ετών.
- **Δεινοθήριο:** Το παγκοσμίου φήμης απολίθωμα του Δεινοθηρίου της Σητείας αποτελεί ένα εύρημα που χρήζει άμεσης αξιοποίησης σε έναν κατάλληλο εκθεσιακό χώρο.
- **Γεωλογικά Φαινόμενα:** Γεωτόποι όπως οι παλαιές ακτές στην Κάτω Ζάκρο, οι βαρίσκιες πέτρες, οι εντυπωσιακές πτυχώσεις στον Κάβο Σίδερος, και το ενεργό ρήγμα της Λασιθίου, προσελκύουν διεθνή επιστημονική κοινότητα καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, επιμηκύνοντας την τουριστική περίοδο.

Ολοκληρωμένες Υποδομές για Βιωματικές Δράσεις
Για την υποστήριξη του Γεωτουρισμού, το Γεωπάρκο έχει αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο δίκτυο υποδομών, ώστε ο επισκέπτης να έχει μια πολύπλευρη και ολοκληρωμένη εικόνα της περιοχής:

1. **Διαδρομές:** Έχουν χαρτογραφηθεί 31 τουριστικές διαδρομές (οδικές, ποδηλατικές, πεζοπορικές), οι οποίες συνδυάζουν γεωλογικό, παλαιοντολογικό, πολιτιστικό και ιστορικό ενδιαφέρον.
2. **Πληροφόρηση:** Υποστηρίζονται από έντυπο υλικό, εξειδικευμένους χάρτες και ψηφιακές εφαρμογές (π.χ., το Avenza app) για την ασφαλή περιήγηση.
3. **Ασφάλεια και Συντήρηση:** Η συνεργασία με εθελοντές (μεταξύ των οποίων και διεθνείς αποστολές της UNESCO) είναι κρίσιμη για τη συντήρηση των μονοπατιών, ενώ οι παρεμβάσεις σε σημεία όπως το Φαράγγι του Ρίχτη έχουν μειώσει δραστικά τα ατυχήματα.

Η Δυναμική των Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού
Πέρα από τον καθαρό Γεωτουρισμό, το Γεωπάρκο φιλοξενεί και αναπτύσσει πλήθος εναλλακτικών δραστηριοτήτων:

- **Πεζοπορία & Θεματικές Διαδρομές:** Η πεζοπορία αποτελεί την πλέον δημοφιλή δράση, με ειδικές θεματικές διαδρομές, όπως εκείνη που συνδέει την Αξιοπηγή με την Κάτω Ζάκρο, εστιάζοντας στο νερό και τα πολιτιστικά στοιχεία.
- **Σπηλαιολογία:** Με περίπου 700 σπήλαια, η περιοχή προσελκύει διεθνείς αποστολές για επιστημονική έρευνα και σεμινάρια σπηλαιοδιάσωσης.
- **Παρατήρηση Φύσης:** Η Σητεία είναι

σημαντικός τόπος φωλιάσματος αρπακτικών, όπως ο Χρυσαιτός. Η πλούσια βιοποικιλότητα, με 1200 είδη χλωρίδας (πολλά στενοενδημικά), προσελκύει ειδικούς και ερασιτέχνες.

- **Αθλητικός Τουρισμός:** Δραστηριότητες όπως το Canyoning, το ποδήλατο βουνού και ο καταδυτικός τουρισμός αναδεικνύουν το υποθαλάσσιο γεωλογικό υπόβαθρο, επιτρέποντας την παρατήρηση αρχαίων γραμμών ακτών.

Προκλήσεις και το Όραμα της Αειφορίας

Ο κ. Περάκης δεν παρέλειψε να επισημάνει τις βασικές προκλήσεις, όπως η έλλειψη προσωπικού (όλες οι δράσεις λειτουργούν σε βάση εθελοντισμού) και η ανάγκη για μεγαλύτερα Κέντρα Ενημέρωσης.

Ωστόσο, το κρισιμότερο μήνυμα αφορά το **στοίχημα της αειφορίας**: «Πιστέψτε με, τουρισμός και ανάπτυξη χωρίς περιβάλλον δεν μπορεί να υπάρξει». Η αναπτυξιακή πορεία πρέπει να βασίζεται στην κατανόηση της φέρουσας ικανότητας του τοπίου και όχι στη βραχυπρόθεσμη κερδοσκοπία.

Το Γεωπάρκο Σητείας έχει θέσει τις βάσεις, δίνοντας όλα τα απαραίτητα εργαλεία στους τοπικούς φορείς και τους επιχειρηματίες του τουρισμού. Η επιτυχία, όπως κατέληξε ο ομιλητής, εξαρτάται από το αν υπάρχει **όραμα** από τις τοπικές αρχές και τους φορείς και αν οι **κοινωνίες πιστεύουν** σε αυτό το μοντέλο τουρισμού.

Η Σητεία, μέσα από το Γεωπάρκο της, προσφέρει έναν δρόμο: η προστασία και η ανάδειξη της μοναδικής της κληρονομιάς αποτελεί τον πιο βιώσιμο και αυθεντικό τρόπο να υποδεχθεί τον επισκέπτη και να εξασφαλίσει την ευημερία της.

